

Anarkokapitalisme som et voldeligt anarki

Libertas konference om
Anarkisme og Den Østrigske Skole

10. februar 2018

Torben Mark Pedersen

Rothbards filosofiske udgangspunkt

- Murray Rothbard (1905-82)
  - Naturretsfilosofi
  - Rationalisme
- **Selvejerskab:** Mennesket ejer sig selv, sin krop og mentale evner
  - A. Hvert individ ejer sig selv: Man er kun fri, hvis man ejer sig selv
  - B. Hvert individ ejer ikke sig selv:
    - A. Slaveri: En gruppe individer A ejer en gruppe individer B
    - B. Ingen ejer sig selv
    - C. "Kommunisme": Alle ejer en andel af alle
- Et frit samfund forudsætter absolut selvejerskab

Lockes ide om selvejerskab

- John Locke: Anden afhandling om styreformen, 1689
  - Vi er alle skabt af Gud, og jorden er givet til alle mennesker i fællesskab
  - Selvejerskabet: "Selv om Jorden og alle lavere skabninger er fælles for alle mennesker, så har hvert menneske dog en ejendom i sin egen person. Ingen undtagen han selv har nogen ret til denne." Locke (1689, § 27).
  - Naturens lov: Man må ikke ødelægge noget af det, Gud har skabt
  - Naturens lov + selvejerskabet sikrer individernes naturlige rettigheder (rettigheder i naturtilstanden)
- Selvejerskabet er ikke absolut hos Locke
  1. I naturtilstanden har ingen ret til at ødelægge noget eller krænke andres rettigheder. Man må heller ikke begå ødelægge sig selv – begå selvmord.
    - Til gengæld må enhver håndhæve Naturens Lov og straffe krænkelser.
  2. I samfundstilstanden har individerne via samfundskontrakten afgivet retten til at håndhæve loven og straffe kriminelle samt beskytte de ydre grænser mod invasion

Rothbards anarkokapitalisme

- Selvejerskabet er **absolut**
  - “Every man has the absolute right of property in his own self” Rothbard (1970, 1047)
  - [Principle of the right to self-ownership] “This principle asserts the absolute right of each man, by virtue of his (or her) being a human being to “own” his own body, that is, to control that body free of coercive interference” Rothbard (1974, 97)
  - “...the premise of absolute universal right of self-ownership as our first principle of justice in property” Rothbard (1974, 98)

Rothbards anarkokapitalisme

- Alle frihedsrettigheder følger af selvejerskabet:
  - Frihed fra fysiske overgreb af enhver art
  - Frihed fra slaveri
  - Frihed fra vilkårlig fængsling
  - Selvejerskabet => privat ejendomsret. Privat ejendomsret sikrer
    - Ytringsfrihed, forsamlingsfrihed, bevægelsesfrihed, religionsfrihed m.m. på ens egen ejendom
    - Økonomisk frihed, næringsfrihed, aftalefrihed, frihandel, pressefrihed m.m.

NAP – Ikke Aggressions Princippet

- **Non Aggression Principle (NAP):**
  - "intet menneske eller gruppe af mennesker må udøve aggression mod noget andet menneskes person eller ejendom." Rothbard (1974, 23).
- Staten udøver aggression, krænker NAP og er derfor ikke-legitim
  - "The State is (...) the only organization in society that obtains its revenue not by voluntary contribution or payment for services rendered but by coercion."
- Implicit præmis: Borgerne har aldrig frivilligt afgivet suverænitet til statsmagten og afhændet rettigheder og/eller accepteret det politiske demokratis spilleregler. At borgerne ikke anerkender det politiske system som legitimt
- Problemet med Rothbards begrundelse for ANCAP: Den baserer sig på NAP

Aksiom: Alle har en absolut ejendomsret til egen krop og mentale evner

- **Følge 1:** Alle er lige i rettigheder. Også kriminelle
- **Følge 2:** Enhver kan frivilligt afhænde sine rettigheder til andre
- **Følge 3:** Ingen kan ufrivilligt fortabe sine rettigheder eller selvejerskabet
  - **Følge 3-1:** Frihedsrettigheder udledt fra selvejerskabet er absolutte og ufortabelige
- **Følge 4:** Det er rettigheder, der beskytter individer mod, at der legitimt kan udøves nogen form for vold eller tvang mod dem
  - **Følge 4-1:** Ingen person må udøve nogen som helst form for vold eller tvang mod en anden person eller dennes ejendom
    - **Følge 4-1-1:** NAP: Ingen person eller gruppe af personer må udøve aggression mod en anden person eller dennes ejendom
  - **Følge 4-2:** Det er kun legitimt at udøve vold eller tvang over for en anden, hvis denne er helt eller delvist uden rettigheder
  - **Følge 4-3:** Er en person uden rettigheder, må enhver gøre hvad som helst mod personen

Private retssystemer

- Privat politi (beskyttelsesbureauer)
- Privat udfærdiget lovgivning håndhævet af private retssystemer
- Borgerne abonnerer på konkurrerende private retssystemer og beskyttelsesbureauer
- **Det fundamentale problem:** Privat retshåndhævelse, straf og anholdelser strider mod, at individernes rettigheder er absolutte og ufortabelige
- Hvis det skal være legitimt at straffe kriminelle, så må
  1. Den kriminelle frivilligt have afhændet sine rettigheder til en domstol og dermed givet samtykke til at kunne blive straffet
  2. Ufrivilligt have fortabt sine rettigheder, så en domstol eller enhver anden legitimt kan straffe den pågældende

Retten til selvforsvar

- Retten til at straffe stammer fra retten til selvforsvar:
  - "all rights of punishment derive from the victim's right to self-defense"
- Indvendinger
  1. "Ret til selvforsvar" fører ikke til "retten til at straffe". Det er en logisk fejlslutning
  2. Der findes ingen abstrakt "ret" til voldeligt selvforsvar

Retten til selvforsvar er udledt af ejendomsretten

- Rothbard (1982, 77):
  - "If every man has the absolute right to his justly-held property, it then follows that he has the right to keep that property – to defend it by violence against violent invasion."
- Begrundelse:
  - "If a man owns property and yet is denied the right to defend it against attack, then it is clear that a very important aspect of that ownership is being denied to him. To say that someone has the absolute right to defend it against attack or invasion is also to say that he does *not* have total right to that property."
- Rothbards argument forudsætter:
  - At retten til ejendom => ret til at udøve vold mod aggressor
    - Det ville forudsætte, at retten til ejendom kan ophæve andres selvejerskab
    - Eller at krænkeren fortaber sine rettigheder, fortaber selvejerskabet, i det øjeblik, vedkommende udøver aggression
  - Det er en umulighed. Selvejerskabet er absolut og ufortabeligt

Rettigheder som en social konvention hos Rothbard

- "the criminal, or invader, loses his own right to the extent that he has deprived another man of his" Rothbard (1982)
- Arbitrær regel, der strider mod ufortabeligheden af rettigheder
- Argumenterer for proportionalitet i straffen
- Rothbard (1995) hævder, at han definerer anarkisme på en sådan måde, at man ikke kan udelukke brugen af magt i beskyttelsesøjemed
  - Fornuftigt, men filosofisk set ugyldigt

Militært forsvar

- Rothbard (1974, 119): I tilfælde af krig er det legitimt at forsvare sig med vold, men kun mod den enkelte angriber:
  - “The Libertarian’s basic attitude toward war must then be: It is legitimate to use violence against criminals in defense of one’s rights of person and property; it is completely impermissible to violate the rights of other innocent people. War, then, is only proper when the exercise of violence is rigorously limited to the individual criminal.”
  - Udelukker brug af bomber, missiler, kanoner og masseødelæggelsesvåben: “The use of nuclear or similar weapons, or the threat thereof, is a sin and a crime against humanity for which there can be no justification”.
- Problem
  - Fjendtlige soldater kan lige så lidt som almindelige kriminelle fortabe deres selvejerskab og deraf afledte rettigheder
  - => Ingen har ret til at forsvare sig mod angreb med våben
  - => Et anarkokapitalistisk samfund må være konsekvent pacifistisk (hvad Rothbard benægter), men det følger med nødvendighed af ufortabeligheden af rettigheder

Konklusioner

1. Rettigheder er før-sociale; straf er derimod en social konvention
2. Selvejerskabet giver alle lige rettigheder til at være fri fra vold/tvang, men ingen gives retten til at straffe krænkelser
  1. Ingen ret til voldeligt selvforsvar
  2. Ingen ret til at straffe forbrydere, der ikke har givet deres samtykke dertil
  3. Ingen ret til at forsvare sig med våben mod militære angreb
3. Selvejerskabet giver ikke et etisk grundlag for at håndhæve lov, orden og retfærdighedsprincipper andet end ved samtykke
4. Anarkokapitalismen undergraver den frihed, det var målet at beskytte
5. Det er umuligt at etablere et samfund på rent individualistiske principper

Litteratur

- Espersen, Johan J.R. (2013): "Rothbards naturret" *LIBERTAS* nr. 51.
- Friedman, David (1973): *The Machinery of Freedom*.
- Friedman, David (1990): "Om anarkokapitalisme og libertarianisme", *LIBERTAS* nr. 9, genoptrykt i nr. 38 fra 2001/2.
- Hobbes, Thomas (1651): *Leviathan*. København 2008.
- Jensen, Henrik Gade (1994): "Ret uden stat" *LIBERTAS* nr. 19, genoptrykt i nr. 38 fra 2001/2.
- Locke, John (1689): *Anden afhandling om styreformen*. København 1996.
- Rothbard, M. (1970): *Power and Market. Government and the Economy*, 2nd ed. i Rothbard: *Man, Economy and State with Power and Market*. Scholar's edition, Auburn 2004.
- Rothbard, M. (1973): *For a New Liberty. The Libertarian Manifesto*. N.Y.
- Rothbard, M. (1974): *Egalitarianism as a revolt against nature*. 2nd ed., Auburn 2000.
- Rothbard, Murray (1982): *The Ethics of Liberty*. N.Y. 2002.
- Rothbard, Murray N. (1995) "Retssystemet på det frie marked" *LIBERTAS* nr. 20.